

Проект розвитку ринку капіталу

Засоби захисту пенсійних накопичень в процесі управління активами недержавних пенсійних фондів

Федоренко А.В.

1

Механізми захисту пенсійних накопичень

Законодавче та нормативно-правове забезпечення

Державне регулювання та контроль

Контроль з боку засновників через Раду фонду, оприлюднення інформації про діяльність фонду

Високі кваліфікаційні вимоги до суб'єктів, які обслуговують фонд, та розподіл їх повноважень

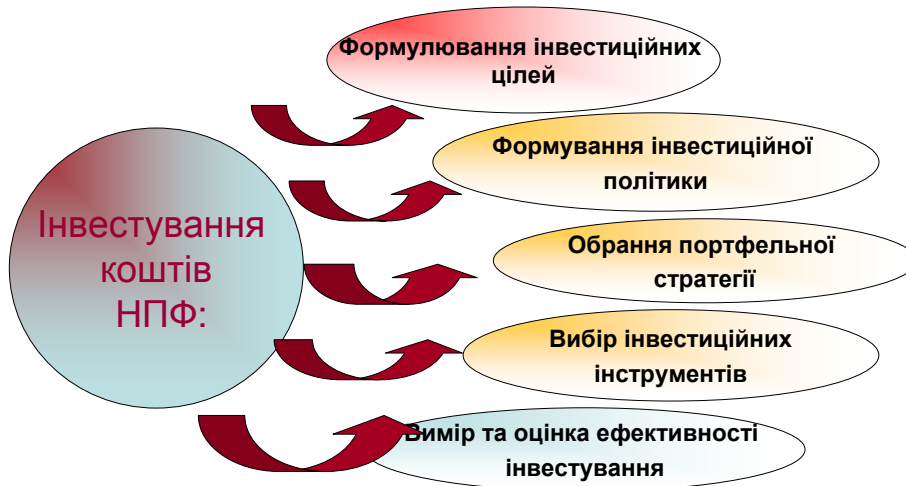
НПФ не може бути проголошений банкрутом. НПФ не відповідає за зобов'язаннями засновників та осіб, які обслуговують фонд

Майнова відповідальність КУА
Адміністратора та банку-зберігача за спричинені фонду збитки

Диверсифікація (розподіл) активів Фонду між різними класами активів, окремими фінансовими інструментами, галузями, регіонами та емітентами

2

Система управління активами недержавних пенсійних фондів

3

I. ФОРМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ

Інвестиційною ціллю НПФ є:

- 1) виконання умови, що майбутні надходження (приріст активів), які забезпечуються інвестиційним портфелем, **достатні для виконання поточних зобов'язань фонду перед учасниками на будь-яку дату пенсійної виплати**
- 2) **підтримання прибутковості** інвестиційного портфелю, яка б:
  - компенсувала інфляційне знецінення пенсійних активів;
  - забезпечила інвестиційний дохід, достатній для відшкодування адміністративних та операційних витрат фонду та сплати винагороди компанії з управління активами;
  - забезпечила чистий прибуток учасникам фонду на рівні 3 – 4 % річних.

4

II. ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ:

виходить з необхідності **диверсифікації** (розподілу) накопичених інвестиційних ресурсів між різними класами та видами активів

враховує **обмеження та нормативи** інвестування, що стосуються розміщення пенсійних коштів в окремі види активів та в конкретні фінансові інструменти, що встановлюються:

- законодавством
- регулятивними органами
- інвестиційною декларацією

5

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ

6

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

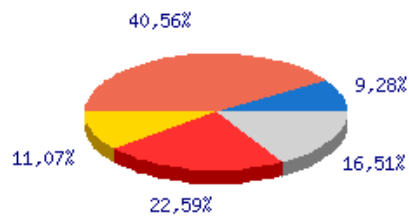
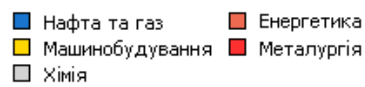
ВКЛАДЕННЯ ЗА КЛАСАМИ АКТИВІВ

7

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

РОЗПОДІЛ АКТИВІВ ФОНДУ ЗА ГАЛУЗЯМИ

8

III. ОБРАННЯ ПОРТФЕЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ

Портфельна стратегія НПФ обирається компанією з управління активами, виходячи з інвестиційних цілей та інвестиційної політики і буває **активною** або **пасивною**.

Активна будується на:

- методах прогнозування доходності інвестицій для підвищення ефективності інвестиційного портфелю відносно простої диверсифікації інвестицій
- пошуку недооцінених активів (перш за все, акцій, об'єктів нерухомості тощо)

Пасивна ґрунтується на:

- диверсифікації інвестиційного портфелю, яка забезпечує максимальну відповідність його структури та доходності:
  - 1) одному із загальновизнаних ринкових індексів **або**
  - 2) спеціально побудованому інтегральному показнику

9

АГРЕСИВНИЙ ПОРТФЕЛЬ показники умовні

Активи	Вага	Доходність, %
Акції	0,40	35,00
Корпоративні облігації	0,20	14,00
Депозит	0,30	15,00
Муніципальні облігації	0,10	10,50
Всього	1,00	22,8

10

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

КОНСЕРВАТИВНИЙ ПОРТФЕЛЬ Показники умовні

Активи	Вага	Доходність, %
Акції	0,15	35,00
Корпоративні облігації	0,20	14,00
Депозит	0,30	15,00
Муніципальні облігації	0,10	10,50
Державні облігації	0,25	8,00
Всього	1.00	14,55

11

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

ІНДЕКС ПОРТФЕЛЯ ФОНДУ ВІДНОСНО ІНДЕКСУ РИНКУ

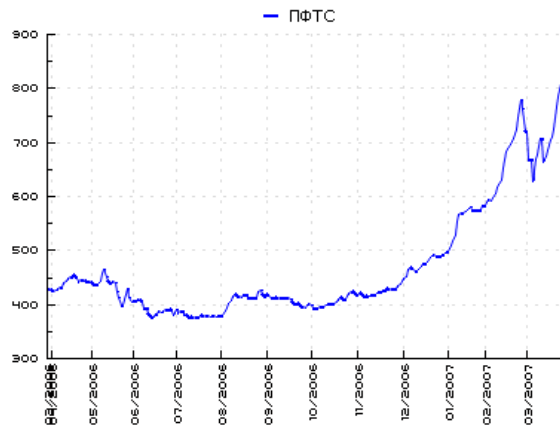
* - композиційний індекс ринку розраховується на основі таких ваг:
індекс акцій **ПФТС** - 40%; індекс облігацій **KINBOND** - 60%

12

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

ІНДЕКС ПФТС

На початок 2007 р. індекс ПФТС становив майже 500 пунктів. Історичний максимум – 833.63 п. датується 28.03.2007 р. (зрост. з поч. року 1,67 р.). Зростання за 2003-2004 роки – 4,5 раза, 2004 – 3.3 раза, 2005 – 2,1 раза

13

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

ПАРАМЕТРИ ПФТС

	2003 г.	2004 г.	2005 г.	2006 г. (прогноз)
ПАРАМЕТРЫ				
Капіталізація	\$4,8 млрд.	\$13,4 млрд.	\$28,7 млрд.	\$40,0 млрд.
Капіталізація / ВВП	10,6%	20,6%	33,7%	36,0%
Загальний обсяг торгів	\$0,6 млрд.	\$1,3 млрд.	\$2,8 млрд.	\$5,6 млрд.
Кількість компаній в лістингу	267	327	526	660
Ліквідність акцій				
Обсяг торгів акціями	\$0,1 млрд.	\$0,2 млрд.	\$0,7 млрд.	\$1,2 млрд.
Обсяг торгів / ВВП	0,2%	0,3%	0,8%	1,1%
Обсяг торгів / Капіталізація	2,1%	1,5%	2,4%	2,8%
Середній обсяг торгів за день	\$0,4 млн.	\$0,8 млн.	\$2,8 млн.	\$4,6 млн.

14

IV. ВИБІР ОБ'ЄКТІВ ІНВЕСТУВАННЯ

Визначення фінансових інструментів для інвестування пенсійних коштів здійснюється у відповідності з обраною портфельною стратегією з урахуванням існуючих кількісних обмежень, встановлених за окремими інструментами.

Ефективний портфель – це такий портфель, що має:

- 1) найвищу очікувану доходність при заданому рівні ризиків
- 2) найнижчий рівень ризиків при заданій доходності

15

ПІДХОДИ ДО ІНВЕСТУВАННЯ В ОСНОВНІ КЛАСИ АКТИВІВ

- Компанія з управління активами у відповідності до цілей пенсійного фонду дотримується стратегії активного інвестиційного менеджменту на основі **економічного, фінансового, ринкового аналізу та інвестиційних оцінок**.
- **При виборі акцій** орієнтир робиться на найбільш крупних українських емітентів – енергетичні, металургійні, хімічні, нафтові, машинобудівні, харчові компанії з потенціалом зростання їх курсових цін вище середньоринкового росту.
- **Інвестування в боргові інструменти** (корпоративні, державні та муніципальні облігації) здійснюється на основі аналізу сценаріїв поведінки повної доходності, даних щодо ліквідності, фінансового стану емітентів, рівня їх рейтингів.
- Компанія оперативнo реагує на мінливу ринкову кон'юнктуру і використовує нові ринкові можливості, пов'язані з неефективністю українського фондового ринку і використанням арбітражу.

16

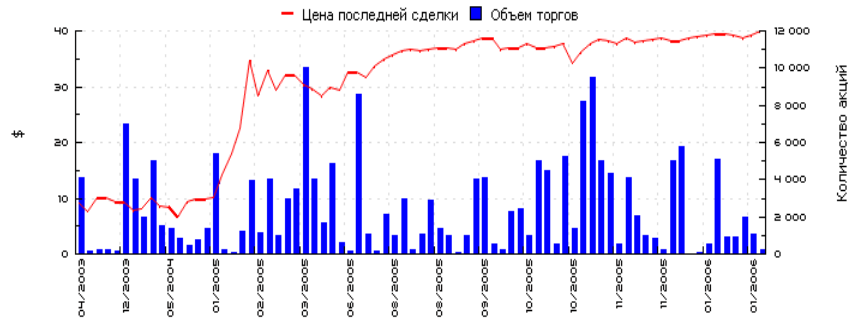
Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

ВАТ "ДНІПРООБЛЕНЕРГО"

Найбільша енергорозподільча компанія в Україні

Капіталізація (поточна): 240 млн. дол.

Зростання ціни (2004 – 2006 рр.) – 5 разів

17

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

ВАТ "ЛУГАНСЬКТЕПЛОВОЗ"

Одне з найкращих машинобудівних підприємств в Україні

Капіталізація (поточна): 200 млн. дол.

Зростання ціни (2004 – 2006 рр.) – 15 разів

18

ВАТ "АЗОВСТАЛЬ"

Один із трьох найбільших виробників сталі в Україні

Капіталізація (поточна): 1 400 млн. дол.

Зростання ціни (2004 – 2006 рр.) – в 14 разів

19

V. Вимір та оцінка ефективності інвестування здійснюється:

на підставі показників рівня та динаміки чистої вартості одиниці пенсійних внесків

на підставі показників номінальної та реальної прибутковості

шляхом співставлення з показниками рівня та динаміки ЧВА інших НПФ

20

**ЗМІНА ВАРТОСТІ
ОДИНИЦІ ПЕНСІЙНИХ ВНЕСКІВ (%):
(30 березня 2007)**

1 день	-0,27
1 тиждень	+1,73
1 місяць	+3,70
1 рік	+48,14
З початку діяльності	+57,06
Середньорічна доходність	+27,01

21

НАЙБІЛЬШІ ПОЗИЦІЇ

Депозит	29,26%
Запоріжжяобленерго (ZAON)	7,77%
Маріупольський завод важкого машинобудування (MZVM)	4,60%
ТОВ "Черкаська птахофабрика" (OCPFB)	4,46%
АБ "Київська Русь" (серія В) (OKRUSB)	4,39%

22

НАЙБІЛЬШ ПРИБУТКОВІ ПОЗИЦІЇ В ПОРТФЕЛІ ФОНДУ*

ВАТ "Дніпроенерго" – 462,79%;
ВАТ "Запоріжобленерго" – 340,04%;
ВАТ "Нижньодніпр. трубопрокатний завод" – 272,87%;
ВАТ "Хмельницькобленерго" – 179,8%;
ВАТ "Харківобленерго" – 158,61%;

* 3 моменту перебування активу в портфелі фонду.

23

ДОХОДНІСТЬ БОРГОВИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ ГРОШОВОГО РИНКУ В ПОРТФЕЛІ на 30 березня 2007 року

Показники боргових цінних паперів та інструментів
грошового ринку в портфелі

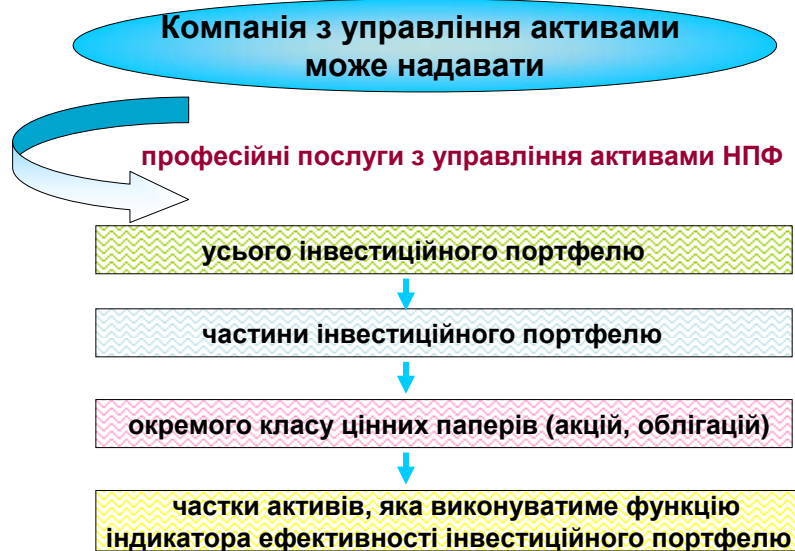
	Доходність до погашення (%) (середньозважені)	Дюрація (років)
Корпоративні облігації	16,0	2,6
	Відсоткова ставка (%) (середньозважені)	Строк вкладу (років)
Депозити у банках	14,9	поточний

24

ДОХОДНІСТЬ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ на 01.01.2001 р.

Країна	Номинальна історична	Реальна історична	Реальна за останній рік
АРГЕНТИНА	11.41	11.11	3.92
БОЛІВІЯ	16.62	11.10	10.91
ЧИЛІ	26.60	10.90	4.40
КОЛУМБІЯ	23.59	7.84	н. д.
САЛЬВАДОР	14.45	12.88	7.92
МЕКСИКА	30.03	9.47	7.21
ПЕРУ	13.85	5.30	-6.74
УРУГВАЙ	20.12	9.13	7.09

25

26

Круглий стіл "Недержавні пенсійні фонди: економічні, податкові та соціальні вигоди українських підприємств від впровадження пенсійних програм", Донецьк, 4 квітня 2007 року

Проект розвитку ринку капіталу

Дякую за увагу!

Федоренко А.В.

27